

A KOHÉZIÓS ERŐK SZEREPE AZ ÍRÁSMINŐSÉG ÉRTÉKELÉSÉBEN B2 SZINTŰ ANGOL NYELVVIZSGÁN

Lukácsi Zoltán

Euro Nyelvvizsga Kft.

Kulcsszavak: szövegkohézió, értékelési szempontok, verbális protokoll

Írott szövegek értékelésekor a kohézió hazai és külföldi nyelvvizsgák esetében is megkerülhetetlen szempont. A kohéziós erők írásminőségre gyakorolt hatását illetően a szakirodalom megosztott. A tanulmányok egy része nem tudott összefüggést kimutatni a dolgozatok minősége és a kohéziós erők száma, illetve típusai között (*Johnson, 1992; Zhang, 2000*); a kutatások másik fele szerint viszont az írott produktumok minősége a helyesen alkalmazott kohéziós erők számának függvénye (*Lahuerta és Martinez, 2004; Liu és Braine, 2005; Watson, Todd, Khongput és Darasawang, 2007; Witte és Faigley, 1981*). Az ellentmondásos eredmények a kohézió íráskészségmérésben betöltött szerepének érvényességét és megbízhatóságát problematizálják.

Vizsgahelyzetben megfogalmazott udvarias leveleken végzett elemzésben ($n=30$) nem találtam jelentőséggel bíró összefüggést a *Halliday és Hasan* (1976) rendszere szerint értelmezett kohéziós erők száma vagy típusa, valamint a megítélt nyerspontok között. Az elemzési keretrendszer és az értékelési szempontok nem teljes megfelelése mellett is számos kutatási kérdés körvonalazódik:

- Milyen szempontokat vesznek figyelembe az értékelők a „Koherencia és kohézió” értékelésekor?
- Milyen szerepet játszanak a kohéziós erők az értékelők számára az értékelési folyamatban a „Koherencia és kohézió” pontjának megítélésekor?
- Hogyan jellemezhető a „Koherencia és kohézió” összetevőinek egymáshoz való viszonya?
- Mekkora az egyetértés az értékelési skála, illetve az értékelők által megfogalmazott „Koherencia és kohézió” fogalom között?

Előadásomban a fenti kutatási kérdésekre kapott válaszokat mutatom be. A kutatás elsődleges eszköze egy verbális protokoll, melyben egy éles vizsgán írt dolgozatot értékelt, gondolatait hangosan megfogalmazva négy, nagy tapasztalattal rendelkező értékelő. A kutatás második felében végzett interjú kérdéseire adott válaszok az eredmények érvényességét erősítik, elhárítva az idealizáltság és kirakatértékelés korábban felvetett veszélyét (*Benke, 2007; Lumley, 2005*). A közölt adatokból felmerülő mintákból arra lehet következtetni, hogy a nyerspontokban mutatkozó eltérések ellenére az értékelők azonos szempontok figyelembe vételével hozzák meg ítéleteiket. Az egyes értékelők nem azonos folyamat eredményeként jutottak el a pontok véglegesítéséig (*Bukta, 2007; Lumley, 2005*), és viszonylagos ellentmondás rajzolódott ki az értékelési skála elemei és az értékelők egyébként egybehangzó „Koherencia és kohézió” fogalma között.